

YO'L CHIZIKLARINING AHAMIYATI VA ULARNING TURLARI

UCHKO'PRIK TUMAN 1-SON POLITEXNIKUMI

AKBARALIEV JAVOHIR QAMBARALI O'G'LI

Annotatsiya : mazkur maqolada yo'l chiziqlarining turlari rasimli ko'rinishda berilgan .Yo'l chiziqlarining ahamiyati keng yoritilgan.

Kalit so'lar : yotiq chiziq ,siding'a, reversiv ,aylana , zebra ,mintaqa

Yotiq chiziqlar yo'lining qatnov qismi yuzasidagi chiziqlar, yo'naltirgichlar, yozuvlar va boshqa belgilar harakatlanish tartibi va aniq rejimini belgilaydi. Yo'l chiziqlari doimiy yoki vaqtincha bo'lishi mumkin.Yo'l chiziqlarini ko'rish imkoniyati bo'lmasa (qor, loy va boshqalar) ushbu yo'l qismida mazkur chiziqlar ma'nosiga mos keladigan yo'l belgilari o'rnatilishi kerak.Yotiq chiziqlar oq rangda bo'ladi (1.4, 1.10 va 1.17 chiziqlar sariq rangda bo'ladi), shuningdek, 1.24 chizig'i (2×2 metr o'lchamdagi ko'k asosda sariq rangda nogironligi bo'lgan shaxsning tasviri tushirilgan bo'ladi).Piyodalar o'tish joyidagi chiziqlar oq va oq bilan birgalikda boshqa ranglar ko'rinishida qo'llanilishi mumkin.

1.1

qarama-qarshi yo'nalishlarda harakatlanayotgan transport oqimlarini ajratadi, yo'lining xavfli joylaridagi harakatlanish bo'lagi chegarasini va velosipedchilar uchun bo'lagining chegarasini bildiradi; yo'lining kirish taqiqlangan qismi chegarasini belgilaydi; transport vositalarining to'xtab turish joyi chegarasini hamda avtomagistral qatoriga kiritilmagan yo'lining qatnov qismi chegarasini bildiradi;

1.2

(enli sidirg'a chiziq) —

avtomagistrallarda qatnov qismi chetini bildiradi.

1.3

to'rt va undan ortiq harakatlanish

bo'lagi bo'lgan yo'llarda qarama-qarshi yo'nalishdagi transport vositalari oqimini ajratadi;

1.4

to'xtash taqiqlangan joyni

bildiradi. Yakka holda yoki 3.27 "To'xtash taqiqlangan" yo'l belgisi bilan qo'llaniladi hamda yo'lining qatnov qismi chetiga yoki yo'l chetidagi to'siq ustidan chiziladi (xizmat vazifasini bajarayotgan xodimga biriktirilgan ko'k yoki qizil yoxud ko'k va qizil rangli yaltiroq mayoqchasi bilan jihozlangan hamda maxsus rangli bo'yoq sxemalar va yozuvlar bilan belgilangan transport vositalari bundan mustasno).

1.5

ikki yoki uch tasmali yo'llarda

qarama-qarshi yo'nalishlarda harakatlanayotgan transport vositalari oqimlarini ajratadi; bir yo'nalishda harakatlanish uchun mo'ljallangan ikki yoki undan ko'proq tasmali yo'llarda tasmalarning chegaralarini va bir

yoʻnalishdagi harakatlanish boʻlagi bilan
velosiped boʻlagi chegarasini bildiradi;

1.6

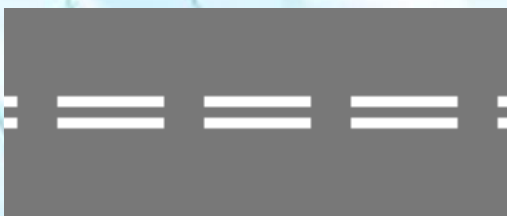
1.7

1.8

1.9

(yaqinlashish chizigʻi — har bir chiziq
uzunligi ular orasidagi masofadan uch
barobar katta boʻlgan uzoq-uzoq
chiziq)— qarama-qarshi yoki bir
yoʻnalishda harakatlanayotgan transport
vositalari oqimlarini ajratuvchi 1.1 yoki
1.11 chizigʻiga yaqinlashayotganlik
haqida ogohlantiradi;

(har bir chiziqʻi qisqa va oralari
shu chiziqlar boʻyiga teng boʻlgan
uzoq-uzoq chiziq) — chorradagi
harakatlanish tasmalarini bildiradi;

(enli uzoq-uzoq chiziq) —
tezlashish yoki sekinlashish boʻlagi bilan
yoʻlning qatnov qismidagi asosiy boʻlagi
oʻrtasidagi chegarani bildiradi
(chorrahalarda, yoʻlning turli sathda
kesishgan qismlarida, avtobuslar
toʻxtaydigan joylarda va boshqalar);

reversiv harakat tashkil etilgan
boʻlaklarning chegarasini belgilaydi;
reversiv harakatlanish amalga oshirilgan
yoʻllarda (reversiv svetofori oʻchirilgan

holatda) qarama-qarshi yoʻnalishdagi transport oqimini ajratadi;

1.14.2

(oq-sariq rangli “zebra”) —
piyodalarning oʻtish joyini belgilaydi;

1.1 va 1.3 chiziqlarini bosib oʻtish taqiqlanadi, qatnov qismining chetini bildirish uchun qoʻllanilgan 1.1 chizigʻi bundan mustasno.

1.2, 1.5 — 1.8 chiziqlarini istalgan tomondan bosib oʻtish mumkin.

Reversiv svetoforlar boʻlmaganda yoki ular oʻchirib qoʻyilganda, 1.9 chizigʻini faqat u haydovchining oʻng tomonida boʻlsa, bosib oʻtishga ruxsat etiladi.

Reversiv svetofor yoqilgan paytda bir yoʻnalishli tasmalarni ajratayotgan 1.9 chizigʻini istalgan tomondan bosib oʻtishga ruxsat etiladi. Reversiv svetofor oʻchirilganda, haydovchilar darhol 1.9 chizigʻidan oʻngga qayta tizilishlari kerak.

Reversiv svetofor oʻchirilgan boʻlsa, qarama-qarshi yoʻnalishdagi transport oqimlarini ajratuvchi 1.9 chizigʻini bosib oʻtish taqiqlanadi.

1.11 chizigʻini uzuq-uzuq chiziq tomonidan, sidirgʻa chiziq tomonidan esa faqat quvib yoki aylanib oʻtishni tugatayotganda bosib oʻtishga ruxsat etiladi.

Yoʻl belgilarining, shu jumladan, vaqtincha yoʻl belgilarining va yotiq yoʻl chiziqlarining maʼnolari bir-biriga zid kelgan hollarda yoki yoʻl chiziqlarini yetarlicha farqlab boʻlmasa, haydovchilar yoʻl belgilariga amal qilishlari kerak.

Adabiyotlar roʻyhati :

Vaqtincha yoʻl chiziqlarining va doimiy yoʻl chiziqlarining maʼnolari bir-biriga zid kelgan hollarda Yoʻl belgilari“, *Oʻzbekiston milliy ensiklopediyasi: 2-jild (Beshik — Gidrofizika)*. Toshkent: „Oʻzbekiston milliy ensiklopediyasi“ Davlat ilmiy nashriyoti, 2001